

**concerto
BUDAPEST**

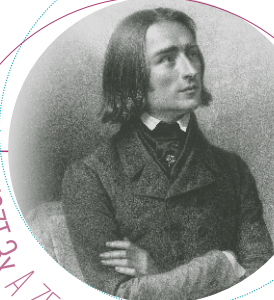
LISZT 3x
A ZENE VILÁGNAPJÁN
2016.10.01. 19:30

ZENEAKADÉMIA

2016. OKTÓBER 1.
SZOMBAT 19:30

Zeneakadémia

LISZT 3x A ZENE VILÁGNAPJÁN

LISZT

Magyar Fantázia, S.123.

LISZT

Esz-dúr Zongoraverseny, S.124

LISZT

Haláltánc, S.126.

BARTÓK

Concerto

Közreműködik

Balázs János zongora

Berecz Mihály zongora

Palojtay János zongora

Concerto Budapest Szimfonikus Zenekar

Vezényel

Keller András

BALÁZS JÁNOS

Első tanára édesapja volt, majd a Járdányi Pál Zeneiskolában Hornyánszkyne Becht Erika tanítványa volt. 2002-ben a Zeneakadémia Kivételes Tehetségek Osztályába nyert felvételt. Itt már Keveházi Gyöngyinél és Gulyás Istvánnál tanult tovább. Később Dráfi Kálmán tanítványa lett. Az egyetem befejezése után több nemzetközi zongoraverseny győztese, és a Snétberger Zenei Tehetség Központ tanára. Aktív koncertező művész, több hazai és külföldi zenekarral játszott az elmúlt években. 2016-ban megalapította Cziffra György Fesztivált, amelynek művészeti vezetője. Számos nemzetközi versenyen díjat nyert.

BERECZ MIHÁLY

Hét évesen hegedülni, két évvel később pedig zongorázni kezdett. Jelenleg a Szent István Király Zeneművészeti Szakközépiskola tanulója, Kőrösiné Belák Erzsébet növendéke. Számos rangos zongoraverseny díjazottja. Olyan zenei nagyságok követik fejlődését, mint Kocsis Zoltán, Wagner Rita vagy Vásáry Tamás. 2013. május 30-án mutatkozott be Művészetek Palotájában, ahol Kocsis Zoltán vezényletével szólaltatta meg Ravel G-dúr zongoraversenyét. Tudását Némethy Attila, Csalog Gábor, Kelemen Barnabás, Kemenes András, Malcolm Bilson, Ian Fountain, Hamish Milne és Michail Markov mesterkurzusain bővítette.

PALÓJTAY JÁNOS

Öt évesen kezdett zongorázni. 13 évesen felvételt nyert a Zeneakadémia Kivételes Tehetségek Osztályába, majd 2005-ben a Zongora Tanszakra. Közben két évet a salzburgi Mozarteumban töltött Rohmann Imre osztályában, diplomája megszerzése után pedig a Stuttgarteri Főiskola 2 éves posztgraduális képzését végezte el Kirill Gerstein növendékéként. Jelenleg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem doktori képzését végzi. Eddigi legkiemelkedőbb eredménye a világ egyik legjelentősebbjeként számon tartott Santanderi Paloma O'Shea zongoraversenyen elért 3. helyezése 2012-ben.

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagy ívű és innovatív műsor-szerkesztésével, egyéni hangzásával új szintet hozott a magyar zeneéletbe. Az elmúlt években számos nemzetközi fesztiválra, Európa, Amerika és a Távol-Kelet rangos koncerttermeibe is meghívást kapott. A Concerto Budapest visszatérő vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Gennady Rozhdestvensky, Heinz Holliger, Isabelle Faust, James Galway, Jevgenyij Koroljov. Művészeti igazgatója 2007 óta Keller András, hegedűművész, karmester, a Keller Quartet alapítója. Keller szólistaként, koncertmesterként és kamarazenészként is világszerte elismert muzikus. Számtalan nemzetközi díja mellett Magyarországon elnyerte a Liszt Ferenc, illetve a Bartók-Pásztory-díjakat. 2016. januárja óta a londoni Guildhall School of Music and Drama hegedű professzora.

LISZT Ferenc Magyar Fantázia, S.123.

A hangverseny első felében Liszt három zongorára és zenekarra írt műve hangzik el. A Magyar Fantázia közeli rokona a 14. Magyar Rapszódiónak. Legfontosabb témája a Magasan repül a daru szöveggel ismert, valaha igen népszerű népies műdal, illetve az a dallam, amelyet Liszt „Koltói csárdás”-ként írt fel (hallás után) jegyzetfüzetébe.

LISZT Ferenc Esz-dúr Zongoraverseny, S.124

Az Esz-dúr Zongoraverseny egyetlen tétellel fogja össze a nagyobb lélegzetű hangszeres művekben szokásos négy tételt: hősies, csillogó nyitótétel után behízselő dallamú lassú, majd scherzo következik (ennek kezdetét a triangulum hangzásáról lehet felismerni), végül a finaléban az addig elhangzott témák diadalmas indulóvá alakulnak. A kompozíció alkotása sok esztendőn át foglalkoztatta a zeneszerzőt: a zenetudomány öt változatot különböztet meg, a legkorábbi még az 1830-as évtized lejárta nyúlik vissza. A premierre 1855-ben került sor, Weimarban (de az elégedetlen komponista még ezután szükségesnek látott kisebb retusokat).

LISZT Ferenc Haláltánc, S.126.

A Haláltáncot egy Pisában látott trecento-kori festmény inspirálta. A festő személye máig vitatott, Liszt még Orcagna művének hitte, újabb kutatások Bonamico Buffalmacconak tulajdonítják (a második világháborúban a festmény súlyosan megrongálódott). A mű variációsor a Dies irae középkori dallamára. A Dies irae latin költeményt a vallásos hagyomány szerint a 13. században élt Celanoi Tamás írhatta. Hogy a dallam honnan való, azt nem tudjuk. Lehet, hogy Tamás már ismert melódia nyomán költötte a verset, de nem zárható ki az sem, hogy a dallamot is maga alkotta hozzá (bár ez nem tűnik valószínűnek). A melódia igen hosszú, bonyolult szerkezetű, sok belső ismétléssel-rímmel. Liszt – akárcsak jó negyedszázaddal korábban Berlioz a Fantasztikus szimfóniában – csak az elejét veszi alapul. A téma bemutatását rövid bevezető előzi meg, majd hat variáció követi.

BARTÓK Béla Concerto

A Concerto – Bartók Béla egyik legnépszerűbb zenekari alkotása – az Egyesült Államokban keletkezett. Bartók 1940 őszén hagyta el hazáját és Európát, miután az itteni helyzetet kilátástalannak érezte. Biztonságot és tisztességes megélhetést remélt. Utóbbiban hamarosan csalódnia kellett. Feleségével, Dittával a vártnál kevesebb koncertlehetőséget kapott, műveit vezető amerikai együttesek nemigen játszották. Súlyosbította helyzetét fokozódó betegsége. Válságos pillanatban jött a nem remélt segítség: Serge Koussevitzky, a Bostoni Szimfonikus zenekar vezetője kereste fel a zeneszerzőt betegágyánál, s ajánlott fel ezer dollárt egy új kompozícióért, ötszázat állítólag azonnal át is adott. (Ma már tudjuk, Szigeti Józseftől indult ki a megbízás ötlete). Bartóknak ez visszaadta életkedvét. Viszonylag rövid idő alatt öt tételt alkotott. A maga-fogalmazta rövid ismertetőben így jellemezte az új kompozíciót: „a mű általános hangulata – a tréfás második tételtől eltekintve – fokozatos átmenetet képvisel az első tétel komolyságától és a harmadik gyászos siratóénekeitől a zárótétel életigenléséig”. Az egyes tételeknek alcímük is van. Az *Introduzione* lassú kezdet után élénkebb tempójú, szonáta szerkezetű tétel, fanfárszerű fő témával, a „kidolgozási” részben rézfúvós fugato-szakaszokkal. A második neve: *Párok játéka* (*Gioco delle coppie* a nyomtatott partitúra szerint, a kéziratra Bartók *Presentando le coppie-t* írt). A kisdob kezdi a tételt, majd párosával mutatkoznak be a fúvósok: a fagottok szext, az oboák terc, a klarinétok szeptim, a fuvalák kvint, a szordinált trombiták szekund hangközökben. A tétel közepén korálszerű zene szól, majd visszatért az első rész, némi variációval (pl. kettő helyett három fagott szól, stb.) Végül ismét megszólal a kisdob. Nem kizárt egyébként, hogy Bartók itt egy korábbi tervét valósította meg, illetve gondolta tovább: kapott ugyanis régebben egy ajánlatot balettzene írására. A bemutatkozó párokat nem nehéz különböző jelmezű-karakterű táncos-párokként elképzelnünk. A harmadik tétel szenvedélyesen szomorú *Elégia*, téveszthetetlenül magyaros, régi stílusú parlando népdalokra emlékeztető fő témával. Vallomás a távoli hazáról, amelyben a Kékszakállú opera zenéje is felidéződik (igaz, nem szó szerint, inkább csak jellegében-hangulatában a hatodik ajtó, a Könyvek

tava). Az ezt követő negyedik tétel, a megszakított intermezzo (Intermezzo interrotto) sokféle utólagos spekulációra, illetve misztifikációra adott alapot. Tény: egy kedves, meghitt hangulatú muzsikát furcsa indulóféle szakít meg – de végül is hiába: a bevezető dallama visszatér. Egyesek szerint a megszakítók „durva, csizmás emberek” volnának (ezt a verziót örököltette át Sándor György, aki állítólag magától a zeneszerzőtől hallotta), s a durva zene operett-idézet volna Lehártól. Bartók Péter, a zeneszerző ifjabb fia azonban úgy tudja, édesapja itt egy Sosztakovics-témát karikíroz. A VII., ún. Leningrádi szimfóniát az Egyesült Államokban is bemutatták (ne feledjük, a Szovjetunió akkor az USA szövetségese volt). Bartók rádión hallgatta a koncertet és kissé kiábrándítónak találta, hogy Sosztakovics az első tételben milyen sokszor ismételtet egy egyszerű induló-dallamot. A Concertóban azt akarta bizonyítani, hogy a kevesebb olykor több, hatásosabb. Az alapvetően lefelé haladó skálázó téma majdnem fordítottja annak az előtte és utána felhangzó, felfelé lépegető, csúcspontján visszahajló melódiának, amelyet a huszas-harmincas évek Magyarországon csaknem mindenki ismert. Vincze Zsigmond operett-dallamáról van szó, amely a színpadi műtől függetlenül vált slágerré. Szövege: „Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország”. A finale fanfárral kezdődik és egyike azoknak a tételeknek, amelyekben Bartók boldog jövőt, reményt hirdet. Az igen virtuóz darabban akad olyan részlet is, amelyben mintha amerika hangja, a jazz is megszólalna (ámbár csak diszkrét távolságból), s az utolsó tétel a kezdődarab egyik jellegzetes témáját is felidézi. A bemutatóra 1944 december elsején került sor – óriási sikerrel.

10.22.

A HALLGATÁS NAPJA / BMC

A Concerto Budapest, az UMZE és a BMC egynapos kortárs zenei fesztiválja

11.01.

ROZHDESTVENSKY ÉS POSTNIKOVA / ZAK

Liszt / Schubert / Berlioz
#Tradíciók bérlet

11.15.

A NÉGY ELEM / VIGADÓ

Liszt / Szőlössy / Szent Efrém / Hamar
#Magyar Kincsek bérlet

concerto BUDAPEST

concertobudapest.hu

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

ZENAKADÉMIA
KONCERTKÖZPONT

 inforádió

hetiválasz

 klasszik
rádió 92.1

VizPlusz kedvezménykártya
www.vizpluszkartya.hu